

Animator u službi Crkvenog zajedništva

Ciljevi:

- Pomoći animatorima u odgovoru na pitanja: Zašto Crkva? Cilj Crkve? Kakva Crkva?
- Otkriti ljepotu Crkve kao zajednice
- Rasti u želji za izgrađivanjem crkvenog zajedništva

Motivacija: podijeliti se u četiri grupe

- Prva grupa odgovara na pitanje: Za mene je Crkva....
- Druga grupa odgovara na pitanje: Crkva budućnosti trebala bi biti...
- Treća grupa odgovara na pitanje: Crkva kao zajednica trebala bi izbjegavati...
- Četvrta grupa odgovara na pitanje: Koja je razlika između skupine i zajednice...

Zašto Crkva?

Započnimo naše današnje razmišljanje pitanjem: Zašto Crkva? Odgovor na ovo pitanje krije se u samom misteriju spasenja koje nam se predstavlja u osobi Isusa Krista. Bog se želio utjeloviti, odnosno postati sličan ljudima. Na taj način Bog se želio i želi približiti ljudima, pokazati im svoje pravo lice i prenijeti im svoju poruku. Isus, međutim, svoje djelovanje na zemlji ne vrši individualistički. On izabire učenike, izgrađuje vidljivu zajednicu koja je pozvana nastaviti njegovo djelo. „*Pođite po svem svijetu propovijedajte evanđelje svemu stvorenju*“ (Mt 16,15). Odgovor na pitanje zašto Crkva, zapravo je vrlo jednostavan, zato što ju je Krist želio. Preko Crkve, Krist i dalje nastavlja svoje djelo spasenja namijenjeno svakom čovjeku. Stoga će sveti Ciprijan reći: „*Ne može imati Boga za Oca tko nema Crkvu za majku*“. Crkva i Krist su neodvojivi.

Cilj Crkve?

Crkva nije skupina pred Bogom privilegiranih ljudi, nego skup pred Bogom odgovornih ljudi. (*primjer sv. Agustina koji je rekao da ga plaši ono što je on vjernicima, ali da ga tješi ono što je on s vjernicima. On je njima biskup – i to je odgovornost, a s njima je vjernik – to je spas*)

Isus je osnovao Crkvu kako bi u njoj uvijek živio on i njegov Duh otkupljujući svijet do kraja vremena. Crkva je, dakle, sva za druge. Kao što je Isus sav bio za Oca, spreman učiniti sve što Otac želi, tako je i Crkva sva u službi Isusa Krista. Možemo reći da je Crkva sva u službi Isusu i sva u službi svijetu.

Služba Crkve za ljude nije u tome da ih proklinje i od njih se distancira, nego da njihova prokletstva prihvaća, prašta i osvješćuje ih da raskrinkaju Zloga i uvide da su svi braća i djeca istog Oca. Crkva je znak svijetu da ga Bog „ludo“ voli, da boravi usred njega i da ga želi spasiti, privesti u svoje kraljevstvo, osloboditi ga i učiniti sretnim. Kako bi mogla biti znak svijetu za Crkvu je najvažnije da bude autentičan svjedok Kristove ljubavi. (*Ispričati autentičnost svjedočenja sv. Franje, njegove braće i osobito sv. Antuna Padovanskog*)

Kakva Crkva?

Kakvu je Krist Crkvu želio? Na ovo pitanje najbolje možemo odgovoriti razmatrajući odnos Isusa i učenika te osobito izbor samih učenika od strane Isusa. Čini se da je za Isusa izbor prvih učenika (a time i prve zajednice) izuzetno važan. Evandelist Luka spominje kako je Isus čitavu noć molio prije nego što je izabrao dvanaesticu (Lk 6,12). Buduća uloga dvanaestice za Isusa je od velike važnosti. No ipak ostaje pitanje je li Isus dobro izabrao. Pa među dvanaesticom je bio i Juda koji će ga izdati, bila su sebična braća Ivan i Jakov koji su tražili povlaštena mjesta u Kristovom kraljevstvu, bio je Toma koji nije vjerovao u uskrsnuće, bio je i Petar koji ga je zatajio. Možda je baš zbog svih ovih slabosti i manjkavosti učenika, Isus molio čitavu noć kako bi ih mogao prihvatiti u svim njihovim slabostima i ograničenjima. Ovdje je vidljivo kako Isus nije želio savršene (svete) učenike, već one koji će u poniznosti znati mijenjati svoj život i unatoč svim slabostima nasljedovati svoga učitelja.

Crkva je dakle u isto vrijeme sveta i grešna. Ona je sastavljena od ljudi koji su slabi, ali sva njezina jakost krije se u osobi Isusa Krista. Drugi vatikanski koncil ovu će istinu lijepo opisati riječima: „*Crkva je u isti mah sveta i uvijek potrebna čišćenja, neprestano vrši pokoru i obnovu*“ (LG 8).

Crkva je prije svega zajednica okupljena oko svoga središta Isusa. Želio bih da se sada zadržimo na razmišljanju o Crkvi kao zajednici.

Osobita specifičnost zajednice, za razliku od skupine, jest u tome da su u **zajednici svi međusobno odgovorni jedni za druge**. Tako apostol Jakov u svojoj poslanici govori: „*Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: Hajdete u miru, grijte se i sitite, a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist?*“ (Jak 2,15).

Odgovornost prema svakom članu zajednice ne pokazuje se samo u materijalnoj pomoći, već i u duhovnom praćenju. „*Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo. Ako te poslušava, stekao si brata...*“ (Mt 18,15)

Međusobna povezanost u kršćanskoj zajednici dolazi prije svega od Boga, ona je Božji dar. Stoga je i moguće da ljudi potpuno različitih talenata, karaktera, zanimanja, preokupacija... budu zajedno. Zajedno oko Isusa. Pogledajmo samo koliko su velike bile razlike između dvanaestice, a ipak su tvorili istinsku zajednicu.

Uočimo sada što je potrebno za stvaranje prave zajednice:¹

1. Otvorenost

- zajednice su istinske zajednice kad su otvorene prema drugima, kad ostaju ranjive i ponizne; kad njihovi članovi rastu u ljubavi, sućuti i poniznosti
- zajednice prestaju biti takvima kad se njihovi članovi **zatvaraju u sebe uvjereni da samo oni posjeduju mudrost i istinu i od svih očekuju da ih vole i uče od njih**
- otvorenost je važna kako bi se mogle prihvatiti različitosti i kako se članovi zajednice ne bi počeli doživljavati elitom
- **otvorenost je napose važna u odnosima različitih zajednica unutar sveopće zajednice, odnosno Crkve**

¹ J. Vanier, *Zajednica i rast*, KS, Zagreb 2007, str. 38.

- toliko često, nažalost, zajednice ne rade zajedno na slavu Božju. Udaljuju se jedne od drugih, svaka je uvjerenjena da je upravo ona izabrani narod, Božja miljenica, posebna zajednica koja će obnoviti lice zemlje; da su oni najbolji i da jedini znaju istinu. Ne shvaćaju da je svatko poseban; da je svatko pozvan očitovati djelić Božje slave – u zajedništvu s drugima
- kada skupine ne rade zajedno, one stvaraju politiku aparthejda, među njima se stvaraju zidovi, nastupaju rivalstvo i natjecanje => to vodi k zavisti koja opet vodi k mržnji i ratovima. Na taj način, ono što se činilo tako divno, završava tako strašno.

2. Dobrodošlica:

- ovdje se prije svega misli na važnost ljubavi prema svim članovima zajednice
- voljeti osobe u zajednici upravo onakve kakve jesu, što znači voljeti ih tako da one mogu rasti u skladu s Božjim planom i postajati izvor života za druge. Na ovom je tragu aforizam Dietricha Bonhoffera: „*Onaj tko voli zajednicu, uništava je, onaj tko voli braću, izgrađuje zajednicu*“
- zajednica koja je okrenuta sebi – svom savršenom izgledu, stabilnosti i sigurnosti – a ne osobama, njihovom rastu i unutarnjoj slobodi, je poput čovjeka koji drži govor, a pri tome ga više zanimaju ljepota i suvislost samog govora, nego mogu li ga slušatelji čuti i razumjeti. To je poput lijepe liturgije koju nitko ne može pratiti i tijekom koje nam je teško moliti
- zajednica, dakle, nikad ne smije postati važnija od pojedinca jer ona postoji zbog ljudi i njihova rasta.

3. Osluškivanje drugih:

- umijeće slušanja temelj je zajedništva
- upravo u ovome krije se razlika između zajednice i sekte
- neke zajednice sklone su onemogućavati ljude da misle, da imaju vlastitu svijest. Na takvom mjestu svi moraju jednako misliti – tu dakle postoji manipuliranje inteligencijom, ispiranje mozga. Ljudi postaju automati. Tu se jedinstvo temelji na strahu da budete ono što jeste ili da ćete se naći sami ako napustite druge, strahu od tiranskog autoriteta, strahu od okultnih sila i represija ako napustite grupu. Neki ljudi su obuzeti užasnim strahom da će biti odbačeni ukoliko proturječe grupi ili su drugačiji od ostalih. Sekte su nerijetko privlačne ljudima kojima nedostaje samopouzdanje ili su slabe ličnosti jer se osjećaju sigurnijima kad su potpuno povezani s drugima, kad misle kao i oni i kad su bezuvjetno poslušni
- u kršćanskoj zajednici izuzetno je važna poslušnost, ali ona nikada ne ide za time da se drugoga ukalupi ili podredi, već je poslušnost prije svega usmjerena prema Isusu i njegovoj volji
- za ispravno osluškivanje drugih neophodni su nam darovi mudrosti i razlučivanja.

4. Osluškivanje Boga:

- putovi koje Bog predviđa za pojedince nisu uvijek putovi koji odgovaraju zamislama ljudi na čelu zajednice ili onom što su ljudski razum i iskustvo

potvrdili. No snaga zajednice je u tome što su joj osobe na prvom mjestu. Zajednica kao takva nikada nije cilj sama sebi, već ljudi i njihovo zajedništvo s Bogom.

Razmatranje nad evanđeoskim tekstom:

Ozdravljenje uzetoga (Mk 2,1)

(Mt 9,1-8; Lk 5,17-26)

Mk 2.

I pošto nakon nekoliko dana opet uđe u Kafarnaum, pročulo se da je u kući. ²I skupiše se mnogi te više nije bilo mjesta ni pred vratima. On im navješćivaše Riječ. ³I dođu noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. ⁴Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli unijeti k njemu, otkriju krov nad mjestom gdje bijaše Isus. Načinivši otvor, spuste postelju na kojoj je uzeti ležao. ⁵Vidjevši njihovu vjeru, kaže Isus uzetome: "Sinko! Otpuštaju ti se grijesi." ⁶Sjedjeli su ondje neki pismoznanci koji počеше mudrovati u sebi: ⁷"Što to ovaj govori? Huli! Ta tko može grijehе otpuštati doli Bog jedini?" ⁸Isus duhom odmah proniknu da tako mudruju u sebi, pa će im: "Što to mudrujete u sebi? ⁹Ta što je lakše? Reći uzetomu: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani, uzmi svoju postelju i hodi?' ¹⁰Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijehе!" I reče uzetomu: ¹¹"Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući!" ¹²I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: "Takvo što nikad još ne vidjesmo!"

Ovaj tekst čini mi se jako dobrim za opis službe kršćanske zajednice jer ona je prije svega posrednica između čovjeka i Isusa. Evo nekoliko bitnih oznaka kršćanske zajednice na temelju ovog evanđeoskog ulomka.

Zajednica u službi potrebnoga – čovjek iz evanđelja zato jer je uzet ne može sam do Isusa. Treba pomoć drugih. Četvorica su učinila velike napore da ga dovedu do Isusa. Zanimljivo je da evanđelist Marko ne spominje njihova imena. Jednostavno ih naziva „četvorka“. Imena (slava) nisu bitna, bitno je ono što oni čine, bitna je njihova upornost i vjera da trebaju svoga prijatelja donijeti do Isusa, a sve ostalo je u ruci Božjoj.

Tražiti put do Isusa – kuća u kojoj se nalazio Isus bila je ispunjena ljudima. Zakrčili su vrata i prozore. Nije bilo moguće unijeti bolesnog čovjeka u kuću. Potrebno je „izmisliti“ neki novi put. Penjanjem na krov „četvorka“ pokazuje svoju hrabrost, domišljatost i ustrajnost. Mnogi bi vjerojatno odmah odustali. „*Gužva je, bolje da ga donesemo nekom drugom prilikom.*“ Ipak oni koji su ustrajni uvijek nađu put do Isusa. „*Tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se*“ Kada kao kršćanska zajednica želimo pomoći drugima da nađu put do Isusa uvijek se suočavamo s mnogim preprekama. Ovaj evanđeoski ulomak nam pokazuje da je to normalno, ali daje važno ustrajati.

Isus hvali njihovu vjeru – evanđelista spominje da je Isus vidio njihovu vjeru po toj avanturi spuštanja uzetoga pred njega kroz otkriveni krov. Trebalo je za to

domišljatosti, snage, ljubavi i vjere. Isus se poziva na vjeru četvorice. Ništa ne govori o vjeri uzetoga. To nas ohrabruje. To je tajna Crkve. **I vjera drugih pomaže svima u hodu prema Isusu.** Kod svake mise to se posebno ističe u molitvi prije pričesti i prije pozdrava mira: „*Gospodine Isuse, ne gledaj na naše grijehе, nego na vjeru Crkve!*“ odgovorni smo jedni za druge, potrebni smo jedni drugima, trebamo jedni druge u našem hodu vjere. To je razlog da Crkva inzistira na okupljanju vjernika.

Isus ozdravlja na svoj način – ljudi naokolo, a vjerojatno i sami nositelji, malo su razočarani jer su očekivali čudo ozdravljenja, izvanjsku senzaciju. Opraštanje grijehа ne razumiju niti smatraju hitnim i važnim. Ipak, Isus inzistira. Sin čovječji ima vlast otpuštati grijehе. I ne samo to. Lakše je uzetoga pridići iz postelje i izliječiti ga, nego podariti opraštenje grijehа. Ovo drugo je teže, hitnije i važnije. Ovakav postupak Isusa govori nam da on jedni zna što je doista potrebno čovjeku. Na nama je da pokažemo drugima put do Isusa, da ih po uzoru na „čtvorku“ donesemo pred Isusa, a ostalo će on učiniti. Ne smijemo, dakle, projicirati naše želje, već dopusti da Bog čini ono što je čovjeku uistinu potrebno.

Molitva: sjetimo se u ovoj molitvi svih onih ljudi koji su nama pomogli da dođemo do Isusa, a to su: roditelji, braća, djed, baka, vjeroučitelj, svećenik, ispovjednik, prijatelj, kolege i mnogi drugi. Zahvalimo Isusu za njih jer su nam učinili neizrecivo dobročinstvo kad su nam pomogli da povjerujemo u Isusa, kad su nas naučili moliti, kad su nam otkrili ljepotu mise, pričesti, tajnu ispovijedi...